

**Ajuntament
de Barcelona**

BIMSA, Barcelona d'Infraestructures Municipals

Pla de Recuperació,
Transformació i Resiliència

Unió Europea
Fons Europeu
Next Generation

FITXES DE RISCOS
PLA DE MESURES ANTIFRAU
BARCELONA D'INFRAESTRUCTURES
MUNICIPALS, S.A. (BIMSA)

ANNEX N ° 2: MAPA DE RISCOS DE BIMSA

ÍNDEX

1.	Risc P1. Fraus i contractes innecessaris	4
2.	Risc P2. Relacionats amb la corrupció	5
3.	Risc P3. Fraus en procediment, plecs i concurrència	6
4.	Risc P4. Pactes col·lusoris i subcontractació	7
5.	Risc P5. Filtracions i privilegis.....	8
6.	Risc P6. Adjudicacions directes.....	9
7.	Risc A1. Pràctiques anticompetitives	10
8.	Risc A2. Exclusions esbiaixades.....	11
9.	Risc A3. Valoracions subjectives esbiaixades, frau en mesos.....	12
10.	Risc A4. Irregularitats i falsedats en mesos.....	13
11.	Risc A5. Corrupció en mesos	14
12.	Risc E1. Prestació diferent.....	15
13.	Risc E2. Modificacions indegudes, irregulars, frau en execució	16
14.	Risc E3. Subcontractacions i pròrrogues	17
15.	Risc E4. Pagaments irregulars i indeguts.....	18

16.	Risc E5. Responsabilitats en incompliments.....	19
17.	Risc E6. Sobreestimacions en execucions.....	20
18.	Riscos en format taula excel.	21
19.	Riscos en format gràfic	22

1. Risc P1. Frau i contractes innecessaris

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC preparació 1 NÚMERO 1 P1 - Frau i contractes innecessaris Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)	Article 424. (suborn passiu) Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions Incompliment d'un procediment competitiu obligatori Manipulació del procediment de concurs competitiu	Directors de Departament (Tots) Director/a Tècnic/a de Gestió de Projectes Director/a Tècnic/a d'Infraestructures Director/a de Serveis Jurídics i Contractació Director General			
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	Impulsar i preparar contractes innecessaris o perjudicials.	En la fase de preparació de la contractació és possible que s'impulsin contractes i licitacions indegudes i/o innecessàries. Pot existir un sistema intern corrupte de tal forma que permeti, per manca d'una deguda gestió i control posterior, el frau inicial en la contractació. No detectar conflictes d'interessos dels servidors públics, que participen en la detecció de la necessitat i les decisions de si és necessari contractar. No detectar ofertes de suborns, demandes de comissions i altres beneficis il·legítims a canvi d'incidir en la definició de la necessitat de la preparació dels contractes. No es detecten conflictes d'interès en general en fase de preparació del contracte. No es detecten ofertes de suborns o comissions en fase de preparació. No es detecten ofertes de possibles suborns o beneficis il·legítims per obtenir informació privilegiada.	L'impuls de contractes innecessaris pot aflorar en qualsevol moment en tots els departaments o àrees d'una organització pública, el que fa augmentar el risc de probabilitat, encara que en el cas de BIMSA és de difícil concurrència en tant que els encàrrecs venen marcats en general per l'Ajuntament de Barcelona. Tot i així, no s'ha de descartar l'eventual comissió de frau en la preparació de la contractació. La manca d'antecedents històrics redueix la probabilitat. La necessitat de dol en les actuacions dels responsables d'àrees fa que disminueixi sensiblement el risc, atenent la conjunció de voluntats amb tercers sempre més complexa.	Reputacionalment catastròfics per l'organització donat que els fraus en la contractació inicial contenen una situació dolosa des del seu naixement i, conseqüentment, comporta un sistema corrupte que cerca el benefici des de la gestació del contracte i una conxorxa de diferents persones de l'organització. Operacionalment, pels departaments i àrees implicades o aquelles que no ho han detectat o reaccionat, o fins i tot patrocinat, és d'un gran impacte davant del mateix. Finalment, l'impacte processal actua amb contundència davant d'uns fets que ja són, en múltiples ocasions, instruïts.	Força ràpida la velocitat en la que actua el risc operacional, mentre que la resta d'impactes són lents. Ens trobaríem tractant un risc amb una velocitat alta en un dels impactes més importants per a les persones implicades, tant en els fets com en la manca de control degut.	ALT
			4,00	3,00	4,00	2,75
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC			TOTAL
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL		Les persones responsables tenen coneixement del sistema inicial de preparació de la contractació i l'impuls de contractes. Es fa referència al compromís de compliment del Codi Ètic i el Protocol de bones pràctiques per les persones implicades i, per tant, es confia en el bon fer del personal que valora les necessitats i les justifica tècnicament.			BAIX
	<p>Els controls es realitzen i es comproven.</p> <p>Es vetlla per a que totes les persones siguin conscients de les conseqüències de participar en activitats que poguessin comprometre'n la integritat, descrivint clarament les conseqüències que es derivarien de determinades conductes irregulars.</p> <p>Es disposa d'una instància superior encarregada de revisar per mostreig les decisions adoptades pel primer comitè d'avaluació o preparadors inicials.</p> <p>Hi ha un nivell elevat de transparència en l'adjudicació de contractes, per exemple, mitjançant la publicació de les dades del contracte que no tinguin caràcter reservat.</p> <p>Verificació per lletrats/es de contingut de l'expedient i verificació de la seva legalitat.</p>		2,00	2,25	2,78	
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ		<p>_ Verificar implementació DACI</p> <p>_ Comprovar mantiment protocols existents</p> <p>_ Comprovació coneixement i aplicació de banderes vermelles.</p> <p>_ Comprovar que el personal ha estat format</p> <p>_ Comprovar coneixement bústia ètica</p>			BAIX
	<p>Incorporació signatura de declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) per totes les persones que participen en expedients de contractació en fase de preparació.</p> <p>Mantenir protocols actuals</p> <p>Formació continua al personal responsable en impuls de contractes</p> <p>Establiment de banderes vermelles respecte conflictes d'interès i afavoriments de frau i corrupció</p>		0,50	Cal mantenir el risc a un nivell baix inferior a 2,50 atenent la seva impossible eradicació.	2,28	

2. Risc P2. Relacionats amb la corrupció

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC preparació 2	Article 419. (suborn actiu)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Director General			
NÚMERO 2	Article 304 bis (finançament partits polítics)	Manipulació del procediment de concurs competitiu	Directors de Departament (Tots)			
P2- Relacionats amb corrupció		Incompliment d'un procediment de concurs obligatori	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació			
			Òrgan de Control			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	Impuls de contractes en que poden haver-hi comissions o beneficis per la contractació. Amb clara concurrència de corrupció activa per part de tercers licitadors a canvi de comissions.	Es podria materialitzar el fet en el supòsit conegut del contracte innecessari o inexistent i provocat exclusivament per tal de ser font d'ingressos per al funcionari/polític corrupte i també per l'empresa o licitador que finalment només busca el benefici i repartir-lo entre les parts. És un mètode molt usat i que en el seu moment havia afavorit finançament irregular de partits polítics i, amb ànim de lucre, per tal de lucrar a tota l'organització criminal.	Històricament és un dels supòsits més usats, així com dels més buscats per la Fiscalia i els òrgans judicials, donat que normalment es tractava de contractacions d'importants que no accedien a contractes oberts i amb licitacions públiques. En efecte, a BIMSA existeix un precedent d'imputació en el marc del risc analitzat. En segon lloc, perquè normalment eren contractes vinculats o a la formació o a l'emissió d'informes de tot tipus que eren sol·licitats pels directors de departament o àrea o, directament, per la gerència. Les formes són doloses i no opera la imprudència. Les àrees o departaments afectats ho serien totes.	D'un gran impacte quan és conegut. De fet, és un dels grans riscos, saber i conèixer i finalment instruir-se un supòsit de corrupció en la contractació inicial com aquest, que provoca que la societat no admeti de cap forma aquestes pràctiques doloses de programació "ad hoc" al delictiu, que normalment comporta una conxorxa entre diverses persones organitzades en què cadascú assumeix un rol. Processalment catastròfic, reputacionalment molt i molt greu i operacionalment suposa la fi de les persones que actuen.	En el cas de riscos sobre la contractació inicial, els tres impactes operen d'una forma extrema donat que, tractant-se d'un risc històric en les administracions públiques, en tots els casos actua d'una forma fulminant. Segurament, el més lent és el processal però tot i això el sistema judicial es troba molt preparat en aquests casos per actuar sense haver d'instruir com a causes complexes.	MOLT ALT
		No es detecten ofertes de suborns, demandes de comissions i altres beneficis il·legítims a canvi d'incidir en la definició de la necessitat de la preparació dels contractes.				
	No es detecten conflictes d'interès en general en fase de preparació del contracte.					
	No es detecten ofertes de possibles suborns o beneficis il·legítims per obtenir informació privilegiada.					
	Es falseja la tramitació d'un procediment de contractació.					
		4,25	3,75	5,00	4,25	4,31
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ				COMPRENSIÓ DEL RISC		
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL			TOTAL		
	<ul style="list-style-type: none"> _ Transparència i publicació dels contractes conforme a la Llei de Contractes del Sector Públic (LLCSP) _ Fiscalització aleatòria de la contractació per l'Òrgan de Control. _ Subscripció per tot el personal del codi ètic i de conducta. _ Contractualment els licitadors s'obliguen al compliment del codi ètic de l'Ajuntament de Barcelona i de BIMSA. _ Es disposa de llibre de regals i s'ha implementat protocol amb política de tendència a regal zero. _ Bústia de denúncies per a detecció de possibles irregularitats <p>Els protocols existents són aplicats i revisats.</p> <p>Es vetlla per a que totes les persones siguin conscients de les conseqüències de participar en activitats que poguessin comprometre'n la integritat, descrivint clarament les conseqüències que es derivarien de determinades conductes irregulars.</p> <p>S'imparteix regularment a tot el personal cursos apropiats de formació en matèria de deontologia i integritat.</p>			El personal comprèn el risc i mostra clar rebuig respecte a tots supòsits, però també és conscient que hi ha una manca de mesures concretes per tal de detectar comissions o beneficis en la contractació, sobretot pel que fa a les adjudicacions directes.		
			2,50	2,50		3,41
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC				PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC		
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ			TOTAL		
	<ul style="list-style-type: none"> _ Signatura DACI per part de tot el personal que participa en expedients de contractació en fase de preparació. _ Mantindre protocols actuals i especialment política de tendència regal zero _ Formació continua en el risc _ Implementació i control de banderes vermelles establertes en PMA _ Establir urgentment banderes vermelles per a la detecció de comissions o beneficis <p>Valor de la reducció:</p>			<ul style="list-style-type: none"> _ Verificar implementació DACI _ Comprovació existència de protocols anticorrupció bàsics. _ Comprovar formació. _ Comprovació signatura DACI en tots els processos. _ Control implementació banderes vermelles. _ Revisió de les banderes vermelles. <p>Risc que amb els protocols proposats hauria de situar-se idealment en un nivell baix (2,75), atenent la seva impossible eradicació.</p>		
			0,50			2,91

3. Risc P3. Frau en procediment, plecs i concurrència

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC		
RISC preparació 3	Article 420. (suborn)	Incompliment d'un procediment competitiu obligatori	Director General		
NÚMERO 3	Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ)	Manipulació del procediment de concurs competitiu	Directors de Departament (Tots)		
P3- Frau en procediment, plecs i concurrència		Conflictes d'interès dins de la AG	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació		
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)			Òrgan de Control		
SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
Preparar contractes que limitin indegudament la lliure concurrència o la competència.	La limitació de la concurrència és una de les formes més subtils de la corrupció i del frau, a més del conflicte d'interessos, que es sofisticava en cas de fórmules no competitives. El supòsit es materialitza ja en una fase prematura de la contractació, de tal forma que la mateixa ja neix corrupta des del propi inici. Amb independència de la fase del Dissenyar la contractació de manera sobredimensionada, d'impossible execució o perjudicial per a la institució o l'interès general. No es detecten conflictes d'interès en general en fase de preparació del contracte. S'escullen o no es controla l'elecció de procediments que limitin la competència. Es substitueixen contractacions per procediments no competitius, com a convenis o encàrrecs a mitjans propis, que no reuneixen els requisits. Els plecs afavoreixen o perjudiquen determinats operadors coneguts, es discrimina i no mantenen igualtat i lliure concurrència.	Les formes de materialització d'aquest risc són molt més subtils que els relacionats amb les situacions de frau en la contractació inicial. Ens trobem en supòsits de manipulacions o alteracions de la contractació, o dels propis plecs que mutilen la concurrència o bé que usen fórmules no competitives. En totes les organitzacions públiques poden tenir-hi lloc supòsits on es poden alterar les condicions de contractació per tal d'afavorir un licitador o a un grup de licitadors, normalment a favor dels més preparats per tal que disposin de les condicions més favorables (disposar de titulacions o certificacions de qualitat o altres), la jurisprudència però ha limitat tals supòsits. Les àrees afectades ho són totes les de l'organització. Concorre dol en la seva comissió i la imprudència no opera en tal risc.	Reputacionalment es tracta d'una situació catastròfica atenent que ha de concórrer dol i mala fe en la preparació, a més d'una connexió entre l'organització pública i el licitador. Operacionalment el departament o àrea en el qual es comet resultaria molt afectada i l'apartament de les persones implicades. Processalment, donat que es tracta d'un risc de frau, resulta més subtil i per tant suposaria una instrucció força subjectiva que admetria debat sobre el fons de l'assumpte.	Les velocitats dels impactes reputacional i operacional són extremes pel que fa a les persones implicades. Pel que fa a la velocitat de l'impacte processal concorre, però de manera molt més lenta, sobretot en els supòsits de manipulació de plecs o de fórmules no competitives donat que tenen un component subjectiu obert a debat.	ALT
	4,00	4,25	3,00	4,50	3,94
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRENSIÓ DEL RISC		TOTAL
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL				
	<ul style="list-style-type: none"> _ Ús del procediment obert per defecte. _ Ús residual del procediment negociat sense publicitat per exclusivitat tècnica i conforme requisits de la LLCSF. _ Departament de contractació degudament dotat i format per tècnics formats en la matèria. _ Responsable del departament de serveis jurídics i contractació amb experiència. _ Publicació en el perfil del contractant de la contractació. _ S'exigeix sempre justificació en cas de substituir o modificar procediments oberts per fórmules no competitives. _ Fiscalització aleatòria de la contractació per l'Òrgan de Control. _ Bústia ètica per a reportar incidències de possibles irregularitats o limitacions de la lliure concurrència i igualtat <p>Es disposa d'una instància superior encarregada de revisar per mostreig les decisions adoptades pel primer comitè d'avaluació o preparadors inicials.</p> <p>Mitjançant una auditoria interna o externa, es revisa regularment el funcionament dels controls interns en matèria de contractació.</p>		El risc és degudament comprès per les persones que han col·laborat donant resposta als qüestionaris de riscos facilitats al personal exposat al risc. Els raonaments utilitzats fan especial èmfasi en la tasca del Departament Jurídic i de Contractació, el qual no només revisa el procediment proposat per a la licitació, sinó que també realitza una funció d'assessorament respecte els processos i la publicitat que s'ha de donar de conformitat amb la normativa vigent i, en el seu cas, esmena els plecs quan correspongui. Tot plegat, a fi d'assegurar la lliure concurrència i transparència exigides legalment. A més a més, es refereix a l'ús de criteris objectius fixats en reunions interdepartamentals de les diferents àrees de BIMSA.		ALT
		2,25		2,00	3,03
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC		TOTAL
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ				
	<ul style="list-style-type: none"> _ Signatura DACI per part de tot el personal que participa en expedients de contractació en fase de preparació. _ Mantenir protocols actuals _ Formació en conflictes d'interès i contractació _ Establiment i implementació banderes vermelles mitjançant llistat de comprovació (check list) _ Manteniment comprovacions respecte lliure concurrència i igualtat <p>Valor de la reducció:</p>		<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar formació en conflictes d'interès i contractació _ Verificar implementació DACI _ Control coneixement i implementació de banderes vermelles _ Revisió de banderes vermelles <p>Cal situar el risc en un nivell baix (2,50) en dos exercicis atenent la seva impossible eradicació.</p>		BAIX
		0,50			2,53

4. Risc P4. Pactes col·lusoris i subcontractació

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC				
RISC NÚMERO P4- Pactes col·lusoris i subcontractació Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)	preparació 4 Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ) 4 Article 424. (suborn passiu)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions Incompliment d'un procediment competitiu obligatori Pràctiques col·lusòries en les ofertes	Director General Directors de Departament (Tots) Director/a de Serveis Jurídics i Contractació				
	SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL	
MAPA INICIAL RISCOS INHERENTS	Distints licitadors arriben a acords col·lusoris, de forma que alteren entre ells licitacions amb consentiment de l'enfifat, o entre ells es subcontracten de forma que sempre són els mateixos licitadors.	Impuls de licitacions que comporten pactes col·lusoris entre licitadors, que poden suposar que s'alternin en les licitacions pactant entre ells per tal de no competir i amb alteració de la competència o el preu. Preparació de licitacions on existeixen privilegis per a determinats licitadors, així com supòsits de subcontractació dels licitadors habituals, els quals s'alternen en els contractes. S'incoen procediments de contractació sobre la base d'antigues licitacions. No es detecten ofertes de suborns o comissions en fase de preparació. Els plecs afavoreixen o perjudiquen determinats operadors coneguts, es discrimina i no mantenen igualtat i lliure concurrència. Els plecs poden facilitar pràctiques col·lusòries.	Ens trobem enfront un risc de complexa detecció que pot concorre de forma dolosa i imprudent, doncs no només es pot materialitzar mitjançant el dol o la comissió amb intervenció necessària i intencionada dels servidors públics de BIMSA, sinó que la manca de vigilància i control en la contractació i el seu seguiment pot evitar detectar pràctiques que limitin la concurrència per acords entre tercers licitadors o bé la subcontractació entre licitadors habituals. Consten antecedents de facilitació de plecs a licitadors i, al seu torn, entre ells. Les àrees afectades ho són totes.	L'impacte, en cas de materialització del risc, seria fins i tot superior a la resta de riscos corresponents a la fase inicial de contractació, especialment per la possibilitat de comissió imprudent per les persones implicades. Processament, l'impacte es materialitza en els casos de frau en la contractació. Operacional i reputacionalment, l'impacte es veu atenuat atenent l'actuació no dolosa de les persones empleades públiques.	Les velocitats del risc en el supòsit de pactes col·lusoris i subcontractació són inferiors a la resta de riscos en la fase inicial de contractació. Processament de complexa prova i instrucció. Reputacionalment s'atenua com a conseqüència del baix impacte i operacionalment lent.	ALT	
		3,50	4,50	3,00	2,00	3,25	
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC				
MAPA FINAL SITUACIÓ ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> _ S'estableixen limitacions en el plec administratiu de cada licitació respecte de la presentació d'ofertes per empreses pertanyents a un mateix grup. _ S'exclou a les empreses vinculades del càlcul de l'oferta mitjana. _ Realització d'un seguiment estadístic de totes les licitacions a fi d'identificar possibles tendències o patrons repetitius. _ Es limita la possibilitat de subcontractació conforme estipulacions LLCSP i s'especifica en els plecs. _ Es valora que les licitadores disposin de personal propi per a l'execució del contracte, enlloc de personal subcontractat. <p>Els controls es realitzen i es comproven.</p> <p>Es disposa d'una instància superior encarregada de revisar per mostreig les decisions adoptades pel primer comitè d'avaluació o preparadors inicials.</p>		<p>El risc no resulta comprès degudament en la seva totalitat pel que fa als pactes col·lusoris, doncs s'ha de distingir entre la revisió dels plecs tècnic per part de l'equip de contractació, que si que s'efectua, i la valoració de les ofertes per part dels externs i assistències tècniques de BIMSA, els quals no valoren que els plecs no puguin comportar pràctiques col·lusòries entre licitadors.</p> <p>No obstant això, en relació a la vessant de subcontractació, existeix gran consciència del risc i es comprèn que no es pot incomplir les previsions establertes legalment.</p>				ALT
			2,75		3,00	3,06	
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC				
MAPA DEFINITIU PLA D'ACCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> _ Formació en el risc _ Control de la contractació mitjançant un "check list" per part del valorador (similitud dels plecs, possibilitat de plagi, etc.) _ Implementació i ús de banderes vermelles per detecció pràctiques col·lusòries _ Control en l'execució de la licitació <p>Valor de la reducció:</p>		<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar formació en el risc _ Comprovar control de la contractació a través d'un check list _ Control ús i implementació banderes vermelles en pràctiques col·lusòries _ Revisió de les banderes vermelles en pràctiques col·lusòries _ Comprovar control en l'execució de la licitació <p>Risc que amb implementació de protocols en matèria de pràctiques col·lusòries hauria de situar-se en un nivell baix (2,50).</p>				BAIX
			0,50			2,56	

5. Risc P5. Filtracions i privilegis

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC preparació 5	Article 422. (suborn)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Director General			
NÚMERO 5	Article 428. (tràfic d'influències)	Pràctiques col·lusories en les ofertes	Directors de Departament (Tots)			
P5- Filtracions i privilegis		Incompliment d'un procediment competitiu obligatori	Director/a Tècnic/a de Gestió de Projectes Director/a Tècnic/a d'Infraestructures Director/a de Serveis Jurídics i Contractació			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	Impuls de contractes en que poden haver-hi comissions o beneficis per la contractació. Amb clara concurrència de corrupció activa per part de tercers licitadors a canvi de comissions.	El supòsit de fet es materialitza en la pràctica de reunions ocultes i pactes fora del procediment de contractació. La malentesa necessitat de complir els contractes comporta en ocasions que maliciosament s'introdueixen criteris perjudicials i de limitacions de la competència i la concurrència. La malentesa col·laboració dels tercers es converteix en realitat en un frau de grans proporcions en la contractació pública per pactes i acords que si bé poden afavorir la rapidesa o urgència en la contractació són altament perillosos.	Novament és de difícil control, donat que per diversos motius pot ser necessària la relació entre l'administració pública i els seus licitadors, fins i tot per la bona execució i control dels contractes vigents o en execució. Aquesta situació fa incrementar la probabilitat en la comissió i el control dels delictes relacionats amb el contracte, tant el de corrupció com en el seu cas el de tràfic d'influències i malversació. Dit això la comissió pot ser per imprudència atinent que no és necessari actuar amb ple coneixement de l'il·licit (dol eventual), el que incrementa el risc, les àrees afectades ho són totes aquelles que contractin. A més a més, com ja s'ha referit anteriorment, existeix un antecedent de filtració dels plecs als licitadors.	Concorren els tres impactes. En cas de materialitzar-se el risc, l'impacte operatiu afectaria aquelles persones que van tractar temes o reunions amb els licitadors o van mantenir reunions que després s'han analitzat com a corruptes. El processal concorre amb diversos tipus de corrupció i per tant és dels més actius. Finalment el reputacional actua de forma molt evident en el present atinent la suposada conxorxa amb licitadors.	Sempre lent el processal que en en aquest cas i atinent els diversos tipus que concorren, encara el complica més. El risc operacional és molt ràpid afectant a les persones exposades de forma molt important i finalment el reputacional afectarà de forma contundent tant a serveidors públics electes com no electes.	
		Supòsits diversos d'avenç d'informació perquè l'oferta es prepari millor per determinats licitadors. No es detecten conflictes d'interessos en la preparació. Es substitueixen contractacions per procediments no competitius, com a convenis o encàrrecs a mitjans propis, que no reuneixen els requisits. No es detecten ofertes de suborns o comissions en fase de preparació.				
		5,00	4,75	4,00	4,00	4,44
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ				COMPRESIÓ DEL RISC	TOTAL	
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL			Es detecta certa manca del control del risc, sobretot pel que fa la manca d'aplicació per part de tots els membres de BIMSA del Protocol de bones pràctiques. Cal recordar que les relacions que poden comportar la materialització del mateix van molt més enllà d'un conflicte d'interessos, que no existeix com a tal ni com a aparent, sinó que es filtra a través de les relacions humanes.	ALT	
	<ul style="list-style-type: none"> _ Aplicació del Protocol de bones pràctiques, amb la corresponent anotació de les reunions mantingudes. Tot i així, de les respostes dels qüestionaris es despren que no tothom porta a un enregistrament de les reunions amb licitadores. _ Si bé es mantenen sessions amb la cambra de contractistes i associacions de construcció, enginyeria o arquitectura, on s'explica el pla d'inversions municipal, aquest pla és públic i consultable a la web de l'Ajuntament de Barcelona i les sessions són obertes. _ Es formulen dubtes o comentaris a través de consultes al Departament de Contractació, la resposta a les quals s'emet pel departament corresponent, de forma pública mitjançant el perfil del contractant. 					
Els protocols es realitzen i es comproven.						
S'imparteix regularment a tot el personal cursos apropiats de formació en matèria de deontologia i integritat.						
				2,25	3,41	
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC				PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC	TOTAL	
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ			<ul style="list-style-type: none"> _ Control de la formació en el risc _ Control de l'anotació de les reunions mantingudes amb licitadors _ Manteniment del caràcter pública de les consultes al perfil del contractant 	BAIX	
	<ul style="list-style-type: none"> _ Formació en el risc _ Implementació efectiva del Protocol de Bones Pràctiques _ Implementació i signatura DACI en fase de preparació 					
Valor de la reducció:			0,50	Risc elevat que caldrà situar en dos exercicis en ALT (3).	2,91	

6. Risc P6. Adjudicacions directes

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC preparació 6	Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Director General			
NÚMERO 6	Article 439. (frau- negocis)	Incompliment d'un procediment de concurs obligatori	Directors de Departament (Tots)			
P6- Adjudicacions directes		Conflictes d'interès dins de la AG	Director/a Tècnic/a de Gestió de Projectes Director/a de Serveis Jurídics i Contractació Òrgan de Control			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL	
Adjudicacions directes a un operador al marge del procediment de contractació.	Risc clàssic que en la fase inicial de la contractació. Especialment rellevant en la contractació menor, la qual si bé hauria de ser l'excepció, s'ha convertit en la norma en la majoria d'organitzacions públiques. El fet es materialitza quan s'actua prescindint de tot procediment per tal d'afavorir de forma dolosa a un licitador. Són supòsits de risc penal que es repeteixen en les organitzacions públiques, donat que l'excessiu ús de la contractació menor existent dificulta en el control en la fase inicial i en conseqüència també en la d'execució. Es falseja la tramitació d'un procediment de contractació. No es detecten conflictes d'interessos en la preparació. Es substitueixen contractacions per procediments no competitius, com a convenis o encàrrecs a mitjans propis, que no reuneixen els requisits.	Ens trobem front un risc de complex control el que suposa una major probabilitat de materialització. Les àrees afectades de l'organització ho serien totes i la seva comissió pot ser tant dolosa com imprudent, per tant, de fàcil comissió tan sols per una deixadesa o manca de vigilància, supervisió i seguiment dels responsables en el moment inicial i posteriorment per l'AC.	Els impactes del risc són importants, especialment pel que fa al reputacional ja que afecta a tota l'organització i servidors públics. Cal remarcar que les conxorxes i corrupcions amb les licitadores són dels riscos més importants en reputació. Processament, concorre en un concurs de delictes que implica tot el ventall de delictes públics i, per tant, es conjuga el risc d'una forma particularment activa. Finalment, l'operacional de les persones implicades és innegable en el present cas d'adjudicacions directes.	Tots tres impactes actuen de forma ràpida, tant el processal, l'operacional com el reputacional. El primer d'ells per tractar-se d'un supòsit habitual en la gestió processal i els dos restants per resultar també habituals i actuar de forma fulminant.		
		4,50	5,00	5,00	4,88	
MAPA INICIAL	RISCS INHERENTS				MOLT ALT	
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> Es disposa de protocols ètics bàsics. La contractació menor és mínima gràcies a l'establiment d'acords marc. En els casos de contractació menor, es comprova la sol·licitud de diversos pressupostos. Només s'amplien contractes en el cas que les clàusules administratives del plec ho contemplin. Control per part del Departament de Serveis Jurídics i Contractació, el qual comprova que no es substitueixen contractacions obertes per fórmules no competitives. Informes de control anual per la Intervenció Municipal de l'Ajuntament de Barcelona. Publicació del detall de la contractació menor amb caràcter trimestral de conformitat amb la LLCSP. Els protocols es realitzen i es comproven.				COMPRESIÓ DEL RISC	TOTAL
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL	3,25	2,50	3,88	ALT	
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC	<ul style="list-style-type: none"> Mantenir protocols actuals i protocols ètics bàsics Implementació i signatura DACI en fase de preparació Implementació i ús de banderes vermelles mitjançant llistat de comprovació Anàlisi de la contractació menor (quantitativa-qualitativa) Valor de la reducció:				PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC	TOTAL
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ	0,50		3,88	ALT	
					3,88	

7. Risc A1. Pràctiques anticompetitives

TIPUS / N° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC Avaluació 1	Article 428. (tràfic d'influències)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació			
NÚMERO 7	Article 424. (suborn passiu)	Conflictes d'interès dins de la AG	Directors de Departament (Tots)			
A1 - Pràctiques anticompetitives		Manipulació del procediment de concurs	Director General			
			Òrgan de Control			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCS INHERENTS	No s'avalua que les persones exposades en informació de les licitacions tinguin conflictes d'interessos, ni es valora que s'informi degudament als licitadors de manera que el tracte sigui absolutament igualitari. No es valora el frau o la corrupció en la fase inicial de la licitació.	Risc en la fase inicial de la licitació, ja publicat l'anunci. En el cas dels menors, quan la persona o persones que solliciten en els pressupostos no informen ni tracten de forma igualitària a tots els licitadors, ja sigui no informant degudament que en ells concorre un clar conflicte d'interès, o bé tinguin relació fraudulenta amb els licitadors que fins i tot podrien rebre suborns o comissions. No es detecten possibles conflictes d'interès dels servidors públics que responen a les sollicituds d'informació o aclariments durant el termini per presentar les ofertes, que custodien les proposicions rebudes o, en procediments amb negociació, que coneixen el contingut de les negociacions amb cada empresa candidata o licitadora. No consta que es detectin ofertes de suborns, demandes de comissions o altres beneficis il·legítims a canvi d'informació privilegiada durant la fase de licitació. Es creen o es poden crear dèficits o asimetries en la informació facilitada als operadors econòmics. No es detecten pràctiques col·lusòries o no es respon de manera adequada. No vetllar per la confidencialitat de les proposicions fins a la seva obertura pública.	Amb l'expedient electrònic bona part dels riscos exposats en la fase inicial de la licitació, que abans de l'expedient electrònic existien de forma molt evident, decauen d'una forma important. De les enquestes realitzades als responsables de cada àrea no es destaca cap element important en el risc. Les àrees afectades són totes i especialment aquelles que fan un ús més important dels menors, atenent que la informació en el moment de la licitació és justament en la petició dels pressupostos i la informació que es dona per la seva confecció. La comissió pot ésser imprudent, a banda de dolosa, el què fa incrementar el risc.	Els impactes concorren en un nivell atenuat, excepte en contractes molt importants o repetitius, motiu pel qual processalment la prova dels fets result a complexa i, en conseqüència, també la seva instrucció i qualificació jurídica. Reputacionalment, l'impacte seria excessivament greu, si bé sempre important. Operacionalment, afecta a la persona concreta que es troba implicada en el frau.	Es tres impactes tenen una velocitat força lenta, especialment pel que fa l'impacte processal donada la complexa investigació i limitat a la persona implicada en el frau, i el reputacional podria operar de forma més ràpida donada la repercussió que podria tenir en tractar-se d'una empresa municipal.	ALT
			4,00	4,00	2,75	2,75
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRENSIÓ DEL RISC			TOTAL
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL					
	<ul style="list-style-type: none"> _ Codi Ètic i protocols ètics i anticorrupció. _ Es formulen dubtes o comentaris a través de consultes al Departament de Contractació, la resposta de les quals s'emet pel departament corresponent, de forma pública mitjançant la plataforma existent. _ La informació que es facilita no és individualitzada. <p>Els protocols es realitzen i es comproven tot i que resulten insuficients pel que fa a possibles conflictes d'interessos, no es realitzen comprovacions formals a aquells qui resolen les consultes.</p>			El risc és degudament comprès en quant a no facilitar informació asimètrica als licitadors, doncs qualsevol petició d'informació o nota aclaratòria en aquesta segona fase es canalitza a través dels serveis jurídics de BIMSA, que centralitzen les preguntes i respostes, garantint un tractament uniforme per a tothom. Es reconeix però la manca de mesures per a detectar conflictes d'interès en les persones que donen resposta a les sollicituds d'informació, confiant únicament en que el personal es comprometí a complir amb els protocols ètics de l'entitat que, si bé és necessari, resulta insuficient.		ALT
				2,75	2,50	3,00
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ					
	<ul style="list-style-type: none"> _ Mantindre protocols actuals _ Implementació i signatura del DACI per tothom qui intervé en les consultes o sollicituds d'informació _ Revisió per més d'una persona de les respostes a sollicituds d'informació, consultes o aclariments _ Implementació banderes vermelles (check list PMA) _ Anàlisi de la contractació menor (quantitativa, qualitativa) <p>Valor de la reducció:</p>			<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar manteniment protocols actuals _ Comprovar DACI de persones intervinents en resposta a consultes i sollicituds d'informació _ Comprovar aplicació de banderes vermelles (check list PMA) _ Comprovar doble validació de respostes a les sollicituds d'informació o consultes _ Comprovació control i anàlisi de la contractació menor <p>Risc que amb la implementació dels protocols hauria de reduir-se a un nivell baix (2,25).</p>		BAIX
			0,50			2,50

**Ajuntament
de Barcelona**

BIMSA, Barcelona d'Infraestructures Municipals

Pla de Recuperació,
Transformació i Resiliència

Unió Europea
Fons Europeu
Next Generation

8. Risc A2. Exclusions esbiaixades

RISC REMOT

9. Risc A3. Valoracions subjectives esbiaixades, frau en meses

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC				
RISC NÚMERO A3- Valoracions subjectives esbiaixades, frau en meses Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)	Article 442. (Frau revelació de secrets) 8 Article 439. (frau- negociós)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions Manipulació del procediment de concurs competitiu Conflictes d'interès dins del comitè d'avaluació	Director General Director/a Tècnic/a d'Infraestructures Director/a d'Inversions Director Tècnic d'Edificació Directors de Departament (Tots)				
	SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL	
MAPA INICIAL RISCOS INHERENTS	El risc es materialitza no només en el fet que una persona o departament sigui preponderant respecte a la resta de membres de la mesa, sinó també que la mesa estigui configurada de forma indeguda, bé perquè no s'avaluen conflictes d'interès, comissions o suborns en aquest o bé perquè els plecs permeten excessivament la subjectivitat, predominant els criteris subjectius sobre els objectius o automàtics (preu, valoracions de memòries, etc.), criteris que sovint valora personal extern de l'organització. Preponderància a la Mesa de determinats perfils de persones dominants o amb altes capacitats davant de la resta de membres. No es comproven els possibles conflictes d'interessos dels membres de la mesa. Des de l'informe de necessitats, passant pels plecs, i fins a la mesa existeix una persona dominant de tot el procés. No consta que es detectin ofertes de suborns, demandes de comissions o altres beneficis il·legítims a canvi d'informació privilegiada durant la fase de licitació. No s'avaluen o detecten els conflictes d'interès de les persones que participen en la decisió d'admetre o excloure una oferta del procediment de licitació (o bé tenen ascendència jeràrquica o funcional sobre les anteriors).	El risc es materialitza no només en el fet que una persona o departament sigui preponderant respecte a la resta de membres de la mesa, sinó també que la mesa estigui configurada de forma indeguda, bé perquè no s'avaluen conflictes d'interès, comissions o suborns en aquest o bé perquè els plecs permeten excessivament la subjectivitat, predominant els criteris subjectius sobre els objectius o automàtics (preu, valoracions de memòries, etc.), criteris que sovint valora personal extern de l'organització. Preponderància a la Mesa de determinats perfils de persones dominants o amb altes capacitats davant de la resta de membres. No es comproven els possibles conflictes d'interessos dels membres de la mesa. Des de l'informe de necessitats, passant pels plecs, i fins a la mesa existeix una persona dominant de tot el procés. No consta que es detectin ofertes de suborns, demandes de comissions o altres beneficis il·legítims a canvi d'informació privilegiada durant la fase de licitació. No s'avaluen o detecten els conflictes d'interès de les persones que participen en la decisió d'admetre o excloure una oferta del procediment de licitació (o bé tenen ascendència jeràrquica o funcional sobre les anteriors).	La probabilitat és elevada donat que el risc pot materialitzar-se de forma dolosa, però també imprudent. Les àrees que resulten afectades ho són totes, doncs encara que el conflicte d'interès o possible frau podria ser d'una sola persona, afectaria a la totalitat de la mesa de contractació. Per tant la resta de membres podrien ser partícips a l'acte imprudent en un delict e dolós per part de la persona actora.	L'impacte és molt important especialment en la vessant processal, donat que es tracta d'un supòsit clàssic de conflicte d'interessos i frauds tant en configuració de meses com en valoracions tècniques, així com l'abús de posició dominant en aquestes. Tampoc deixa de ser important reputacionalment donat que la societat coneix aquests supòsits de manera que tindria una repercussió pública dels fets. Operativament, no només actua respecte de la persona actora, sinó que s'estén a tots els membres de les meses on hagi participat aquest a persona.	El risc és molt important especialment en la vessant processal, donat que es tracta d'un supòsit clàssic de conflicte d'interessos i frauds tant en configuració de meses com en valoracions tècniques, així com l'abús de posició dominant en aquestes. Tampoc deixa de ser important reputacionalment donat que la societat coneix aquests supòsits de manera que tindria una repercussió pública dels fets. Operativament, no només actua respecte de la persona actora, sinó que s'estén a tots els membres de les meses on hagi participat aquest a persona.	El risc és molt important especialment en la vessant processal, donat que es tracta d'un supòsit clàssic de conflicte d'interessos i frauds tant en configuració de meses com en valoracions tècniques, així com l'abús de posició dominant en aquestes. Tampoc deixa de ser important reputacionalment donat que la societat coneix aquests supòsits de manera que tindria una repercussió pública dels fets. Operativament, no només actua respecte de la persona actora, sinó que s'estén a tots els membres de les meses on hagi participat aquest a persona.	MOLT ALT
		4,75	4,25	5,25	4,75	4,75	
	CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRENSIÓ DEL RISC		TOTAL	
MAPA FINAL SITUACIÓ ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> _ Es disposa de Codi Ètic amb regulació de conflictes d'interessos. _ Es disposa de bústia ètica per a denunciar possibles irregularitats. _ Els membres de la mesa reben una comunicació amb la relació de licitadors presentats per tal que manifestin si existeix conflicte d'interès. _ Revisió de les valoracions tècniques realitzades pels valoradors per part de les meses. _ Les valoracions tècniques de les assistències tècniques són revisades per part del departament en qüestió per tal que no hi hagi incorreccions o dades no raonables en les valoracions tècniques. _ Respecte dels criteris subjectius adoptats, aquests es supervisen no només tècnicament, sinó també estadísticament. <p>Els controls es realitzen i es comproven.</p>			<p>Tot i que es refereixen de manera coincident els diversos controls exposats, la qual cosa demostra que el personal els coneix i els aplica, val a dir que es dona una confusió en la percepció del risc respecte dels tècnics avaluadors. Així doncs, existeixen mitjans per efectuar valoració en quant a possibles suborns, corrupcions, tractes de favor o influències als membres de les meses, però no respecte els valoradors de les ofertes, sense que pugui esperar-se que el fet de ser personal extern garanteixi la seva independència en relació als eventuais licitadors.</p> <p>Si bé es treballa per eradicar la dependència orgànica entre els membres de les meses, es desprèn que aquest a es dona en ocasions.</p> <p>A tot això cal recordar però que ser esbiaixat és no aplicar l'objectivitat deguda encara que concorren criteris no automàtics, i pot tenir lloc quan concorren coneixences prèvies, aflorant així situacions o relacions personals dels membres de la mesa o dels tècnics avaluadors, fet que es pot detectar i prevenir amb les ja implementades DACI.</p>		ALT	
			2,25	2,50		3,56	
	NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC		TOTAL	
MAPA DEFINITIU PLA D'ACCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> _ Mantenir el DACI respecte els membres de les meses _ Valorar contractar personal propi valorador. _ Incorporar els protocols en matèria de conflicte d'interessos respecte dels tècnics avaluadors. _ Implementació banderes vermelles quant a possibles conflictes d'interès, frauds i suborns _ Implementació banderes vermelles quant a preponderància en els membres de la mesa _ Limitació de participació en meses a una única persona tècnica del departament o àrea gestora <p>Valor de la reducció:</p>			<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar manteniment de protocols actuals i DACI _ Seguiment eventual contractació de valoradors com a personal propi a la seva inclusió al sistema de compliance _ Comprovar implementació banderes vermelles establertes _ Comprovar implementació de procediment de configuració de les meses _ Revisió banderes vermelles <p>Risc que amb els controls i protocols proposats hauria de situar-se fàcilment en un nivell baix (per sota de 3,00).</p>		ALT	
			0,50			3,06	

10. Risc A4. Irregularitats i falsedats en meses

TIPUS/ N° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC		
RISC NÚMERO A4- Irregularitats i falsedats en meses Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)	Avaluació 4 Article 436. b (fraud - CONTRACTACIÓ) 9 Article 442. (Fraud revelació de secrets)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions Pràctiques col·lusòries en les ofertes Declaracions falses dels sol·licitants	Director General Directors de Departament (Tots) Òrgan de Control		
SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
MAPA INICIAL RISCOS INHERENTS	<p>Els sol·licitants presenten en declaracions falses a les seves sol·licituds, fent creure al comitè d'avaluació que compleixen els criteris d'elegibilitat, generals i específics, a fi de sortir elegits en un procés de selecció.</p> <p>Irregularitats en la fase de licitació com falsedats i corrupcions, especialment en la valoració dels documents i declaracions que són aportats per a l'eligibilitat o el compliment dels requisits contractuals de selecció dels licitadors. Les irregularitats poden materialitzar-se per la manca d'experiència o de perícia en l'avaluació, o bé perquè s'han establert requisits de compliment difícil o impossible (fraud en la fase inicial de contracte).</p> <p>No es repassen o comproven els documents aportats pels licitadors, ni en fase d'adjudicació.</p> <p>No es detecten o poden detectar ofertes de suborns, demandes de comissions o altres beneficis il·legítims per la persona que constitueix l'òrgan de contractació, les persones que participen en la resolució dels recursos a l'acord d'adjudicació o en la formalització del contracte.</p> <p>Emetre judicis de valor sense les garanties d'objectivitat i imparcialitat mínimes establertes (motivació suficient i raonada de les valoracions i, en els casos previstos, emesa per un comitè d'experts adequadament constituït).</p> <p>Es tramiten o resolten irregularment els recursos administratius a l'acord d'adjudicació.</p>	La probabilitat disminueix atenent el sistema d'expedient electrònic, sistemes, certificacions i signatures electròniques i digitals que actualment s'usen, els quals dificulten la materialització del risc. No consten antecedents. El risc però pot tenir lloc per dol i imprudència, donat que les falsedats en dades i certificats poden ser molt acurades i, per tant, una manca de perícia o vigilància en l'avaluació de les declaracions i la documentació pot fer aflorar el risc. El risc afectaria a una persona concreta però vicinaria el procediment de contractació.	L'impacte resulta menor que en altres supòsits en la fase de licitació. L'activitat fraudulenta prové de tercers, però operacionalment afectaria al lloc de treball de les persones empleades públiques que no han descobert la falsedat o fraud. El processal i reputacional tenen també un menor impacte donada la intervenció de tercers externs a l'organització.	La velocitat dels impactes és lenta en les tres vessants, tot i que en la vessant operacional pot concórrer amb més rapidesa, però sempre menor a la velocitat que acostuma a tenir en els altres supòsits de risc en la segona fase relativa a la licitació.	ALT
	3.50	3.75	3.50	3.00	3.44
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC		TOTAL
MAPA FINAL SITUACIÓ ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> _ Es disposa de Codi Ètic que promou les bones pràctiques. _ Ús d'expedients electrònics i signatures digitals. _ S'informa d'un règim de recursos contra l'adjudicació en els plecs de clàusules administratives. _ No consten incidències i/o recursos significatius. _ Formalització de contractes en temps i forma una vegada adjudicats. _ Comprovacions documentals. _ Responsable de contractació amb experiència i departament degudament dotat. _ Comprovacions anuals per l'Autoritat de Control (AC). <p>S'ha comprovat que els protocols existeixen i són aplicats.</p>		La rotunditat en les respostes als qüestionaris facilitats, totes elles coincidents en un mateix sentit en aquest risc, posa de manifest que el personal n'és conscient, coneix el risc i aplica les mesures per a evitar-ne la seva materialització.		BAIX
		2.25		2.00	2.78
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC		TOTAL
MAPA DEFINITIU PLA D'ACCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> _ Mantenir protocols actuals _ Implementació banderes vermelles per reforçar detecció del risc _ Formació en el risc al personal exposat per a una major detecció _ Ús de fonts de dades obertes per a control de licitadors i els seus interessos (per exemple, ARACHNE) 		<ul style="list-style-type: none"> _ Control manteniment protocols actuals _ Comprovar aplicació de banderes vermelles _ Comprovar formació en el risc al personal exposat _ Anàlisi auditories de contractació _ Control i anàlisi d'expedients 		BAIX
Valor de la reducció:		0.25	Risc que amb implementació de protocols ha de situar-se en un nivell baix (2.50) en dos exercicis.		2.53

11. Risc A5. Corrupció en meses

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC Avaluació 5	Article 424. (suborn passiu)	Conflictes d'interès dins del comitè d'avaluació	Director General			
NÚMERO 10	Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Directors de Departament (Tots)			
A5- Corrupció en meses		Manipulació del procediment de concurs competitiu	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació Òrgan de Control			
Barcelona d'Infraestructures Municipals S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	Filtracions d'informació. Utilització inadequada per part del personal que pot exposar la seguretat de l'organització i pugui, arran de pràctiques corruptes i/o de situacions de conflicte d'interessos, afavorir uns certs contractistes, avançar informació o manipular les valoracions, o proporcionar informació que no es preveu incloure en els plecs.	Conjunt de riscos relacionats amb la corrupció i el frau en la fase de licitació, en particular respecte les persones intervinents en les meses i en les valoracions de les ofertes. Especialment sensibles respecte aquest segon supòsit on a BIMSA tenen intervenció de tercers experts que no formen part del personal de l'entitat. Aquestes persones poden actuar de forma corrupta, filtrant informació o, fins i tot, efectuant valoracions indegudes de les ofertes i que a la mesa composta per servidors públics els serà molt difícil o impossible detectar. Les meses decideixen sobre informes de tercers que poden tenir conflictes d'interessos no detectats. No es comproven els possibles conflictes d'interessos dels membres de la mesa. No es detecten o avaluen degudament possibles ofertes de suborns, demandes de comissions i altres beneficis il·legítims a canvi d'influir en la decisió d'admetre o excloure una oferta del procediment. Supòsits diversos d'avançament d'informació per tal que es prepari l'oferta per a determinats licitadors. Aplicar irregularment el procediment per valorar les ofertes o els criteris d'adjudicació i les seves regles de valoració, de manera que s'afavoreixi o perjudiqui determinats candidats o licitadors.	En una entitat com BIMSA, on els tècnics valoradors no són personal propi de l'organització, la probabilitat augmenta de forma considerable ja que els tercers tècnics, que no són o no poden ser controlats, donat que no es coneix en realitat qui efectua les valoracions que posteriorment analitzen les meses, les relacions d'aquestes persones, les seves incompatibilitats i possibles situacions de frau. Aditionalment, el risc pot concórrer en la vessant dolosa i imprudent, i afecta a totes les àrees dedicades a la contractació, especialment en els grans contractes.	El impacte ho serien sense dol ni implicació dels servidors públics, excepte supòsits molt greus. Els impactes concorren en les tres vessants però d'una forma més atenuada al que és habitual en els riscos de contractació, tant processal, com operacional i reputacionalment.	Les velocitats dels impactes processal i operacional són lents si és que finalment actuessin en el cas concret. Tot i així, l'impacte reputacional és sempre més ràpid.	ALT
			4,00	4,00	3,00	2,50
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC			TOTAL
MAPA FINAL	<ul style="list-style-type: none"> _ Es disposa de Codi Ètic i del Protocol de Bones Pràctiques. _ Els membres de la mesa reben una comunicació amb la relació de licitadors presentats per tal que manifestin si existeix conflicte d'interès. _ Es disposa de llibre de regals i es tendeix a la política de regals zero. _ Existència de bústia ètica per a denunciar possibles irregularitats. _ Es disposa de l'Òrgan de Control per a integrar l'ètica en la gestió i les pràctiques del personal de l'empresa. _ Responsable de la unitat de contractació amb experiència. 		<p>De les respostes per part del personal exposat es constata consciència sobre el risc pel que fa als membres de la mesa, però no respecte dels tècnics avaluadors, els quals realitzen un primer anàlisi de les ofertes de les licitadores sense que se'ls hi apliquin les mesures i controls establerts a fi d'evitar eventuals conflictes d'interessos o, inclús, suborns.</p> <p>Cal tenir en compte que per molt que el cos d'avaluadors tècnics de BIMSA estigui externalitzat a assistències tècniques o externs, això no esdevé garantia d'imparcialitat front les empreses licitadores.</p>			BAIX
	Els controls es duen a terme i s'ha comprovat que s'executen.		2,25			2,75
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL
MAPA DEFINITIU	<ul style="list-style-type: none"> _ Mantenir protocols existents respecte els membres de les meses _ Inclusió del personal extern dins del sistema de compliment normatiu de BIMSA _ Valorar contractar personal propi valorador. _ Implementació banderes vermelles quant a possibles conflictes d'interès, suborns, fraus i corrupció _ Control conflictes d'interessos de tercers en meses i valoradors 		<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar manteniment protocols actuals i ús llibre de regals _ Comprovar aplicació de banderes vermelles _ Comprovar control conflictes d'interessos de tercers en meses i valoradors _ Comprovar valoració d'inclusió de valoradors com a personal propi o la seva incorporació al sistema de compliance _ Assegurar-se del coneixement i formació dels equips en l'ús de la bústia. 			BAIX
	Valor de la reducció:		0,50			Risc que es situa en un nivell òptim i que cal situar permanentment en un nivell inferior a 2,50.

12. Risc E1. Prestació diferent

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC		
RISC Execució 1	Article 432. (malversació administració deslleial)	Declaracions falses dels sol·licitants	Direcció facultativa		
NÚMERO 11	Article 441. (fraud activitat)	Sobreestimació de la qualitat o de les activitats del personal	Directors de Departament (Tots)		
E1- Prestació diferent		Procés de certificació de la despesa incomplet o inadequat	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació		
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)					
SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
Es produeixen canvis en la qualitat, quantitat o especificacions dels béns i serveis del contracte que es desvien del document de licitació (plec de condicions, especificacions tècniques, etc.).	Es tracta d'un dels riscos inicials en execució del contracte i consisteix en que el licitador, normalment per manca de control o confiança, o bé per falta de qualitat o del personal que ha de destinar-hi, especialment amb el responsable del contracte, acabi realitzant un frau consistent en no fer la prestació que realment havia de realitzar. Per tant, la prestació serà diferent a la licitada. Això suposa un frau, atenant que altres licitadors s'haurien pogut presentar o, fins i tot, guanyar la licitació en cas de conèixer que finalment no seria com realment estipulaven els plecs. No s'avaluen degudament els canvis de comandes o qualitat. Manca de revisió o control degut a les execucions d'obres o dels béns o serveis que es presten. Auditories o controls finals de contractació insuficients. No hi ha sistema de detecció dels conflictes d'interès de les persones que participen en la supervisió de l'execució o dels que tenen ascendència jeràrquica o funcional sobre aquests. És possible que s'acceptin modificacions de fact o de l'objecte del contracte o de les condicions d'execució.	En la fase d'execució, les prestacions diferents o incompletes en els contractes sempre constitueixen un risc d'alta probabilitat. Tot i això, no consten antecedents apreciables ni destacables. Les formes poden ser imprudents i doloses la qual cosa fa augmentar el risc a un nivell molt alt. Normalment succeeix en contractes d'obres i serveis i acostuma a estar relacionat amb la manca de personal en el control de l'execució. En el present cas de personal propi. Les àrees afectades ho són totes però especialment les àrees d'obres.	Es impactes es manifesten en les seves tres vessants. L'operacional, derivat d'una manca de control per part del personal, és el més important i actua sobre les persones implicades en el frau que ometen o realitzen un control insuficient en l'execució. El processal i reputacional actuen però el seu nivell d'impacte depenen de l'aparició de formes doloses o imprudents.	La velocitat de l'impacte és ràpida en l'impacte operacional, i actua de forma més atenuada en els dos impactes restants.	MOLT ALT
		4,50	4,75	3,75	3,00
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC		TOTAL
MAPA INICIAL	RISCOS INHERENTS				
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL				
	<ul style="list-style-type: none"> _ Es disposa de Codi Ètic i de polítiques de compliment normatiu. _ Es disposa de bústia ètica per a denunciar irregularitats. _ Seguiment del contracte per la Direcció Facultativa. Controls, que s'executen, i que amb la incorporació del DACI respecte externs supervisors del contracte i la formació en el risc serien òptims per al control degut. Les modificacions del contracte que varin l'acord original més enllà d'uns límits preestablerts (quant a l'import i a la durada) compten amb autorització prèvia. Les persones que duen a terme les verificacions dins de l'autoritat de gestió estan degudament qualificades i formades, i assisteixen a cursos d'actualització sobre detecció de frauds. S'exigeix als beneficiaris que, en acabar el contracte, obtinguin certificats d'obra o certificats de verificació d'un altre tipus emesos per un tercer independent.		El risc sembla ser parcialment comprès per les persones exposades. Si bé es refereix a que en cap cas es reconeixerien com a executades o lliurades prestacions contractuals errònies o no realitzades, cal destacar que és la Direcció Facultativa, un servei extern, sistema per altre banda habitual, però a BIMSA a més el responsable immediat, també sol ser un extern del departament corresponent qui controla l'execució, fins i tot l'assistència tècnica arriba segon nivell de responsabilitat, sense dependència orgànica de BIMSA, no hi ha control que vetll per a la independència, imparcialitat i manca de conflicte d'interessos dels implicats.		ALT
			2,25	2,50	3,19
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC		TOTAL
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ				
	<ul style="list-style-type: none"> _ Valorar que els responsables immediats de BIMSA sobre les obres formin part del personal propi de bimsa i no extern. _ Fer signar declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) als supervisors del contracte. _ Seguir amb protocols actuals _ Formació en el risc i especialment en control de conflictes d'interès en execució _ Formació en l'ús de la bústia ètica _ Implementació banderes vermelles Establiment seguiment periòdic de contractes mitjançant llistat de comprovació		<ul style="list-style-type: none"> _ Seguiment eventual contractació com personal propi de responsables immediats de les obres _ Control ús de DACIs _ Comprovació manteniment controls actuals _ Comprovar formacions en el risc i bústia ètica _ Comprovar aplicació de banderes vermelles _ Revisió banderes vermelles _ Control del seguiment periòdic de contractes i serveis 		BAIX
	Valor de la reducció:		0,75		2,44

13. Risc E2. Modificacions indegudes, irregulars, frau en execució

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC		
RISC Execució 2	Article 424. (suborn passiu)	Conflict d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Direcció facultativa		
NÚMERO 12	Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ)	Modificació del contracte existent	Directors de Departament (Tots)		
E2- Modificacions indegudes, irregulars, frau en execució		Procés de certificació de la despesa incomplet o inadequat	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació Director/a d'Inversions		
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)					
SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
Tercers que opten a contractes poden oferir suborns o comissions als beneficiaris per influir sobre les modificacions o compliment dels contractes.	Risc que es relaciona amb el conflicte d'interessos, el frau i la corrupció en la fase final de la contractació relativa a l'execució. Existeix la possibilitat de frau i corrupció tant en les fases inicial i intermitja de la contractació, com també en la més desconeguda de l'execució arran de no realitzar la prestació deguda o licitada mitjançant modificacions del contracte per tal d'afavorir al licitador finalment executor del contracte. Manca de revisió o control degut a les execucions d'obres o dels béns o serveis que es presten. No hi ha sistema de detecció dels conflictes d'interès de les persones que participen en la supervisió de l'execució o dels que tenen ascendència jeràrquica o funcional sobre aquests. No detectar ofertes de suborns, demandes de comissions o altres beneficis il·legítics a canvi de no exigir responsabilitats per incompliments contractuals. Reconèixer com a executat o lliurat (mitjançant certificació o qualsevol altra fórmula equivalent de conformitat) una cosa que no es correspon amb la realitat. No es poden detectar ofertes de suborns, demandes de comissions o altres beneficis il·legítics a canvi de no supervisar adequadament l'execució.	Respecte de la probabilitat en un risc de corrupció i frau, com l'alteració de l'execució en què clarament les persones implicades actuarien amb dol, suposa de per si un agreujament del risc. Les àrees afectades ho són totes, però especialment les que gestionen contractes d'obres i serveis. Finalment, encara que no consta a cap antecedent, el risc es situa en un grau considerable.	Reputacionalment, l'impacte resulta important quan el risc té lloc amb motiu d'una actuació dolosa dels empleats públics. Pel que fa l'impacte operacional, també és important en relació amb les persones implicades, donat que suposa la pèrdua del lloc de treball i trencament de relacions. Respecte el processal, actua en diversos tipus delictius (tràfic d'influències, corrupció, malversació i frau en contractació).	L'impacte operacional i reputacional actuen amb velocitat ràpida pel que fa a les persones implicades i la repercussió pública derivada de les actuacions dels servidors públics. El processal, atenant la necessitat d'una instrucció sovint complexa dels fets, concorre de forma lenta.	MOLT ALT
MAPA INICIAL RISCOS INHERENTS		4,75	3,75	5,00	4,25
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRENSIÓ DEL RISC		
<ul style="list-style-type: none"> Existència de bústia de denúncies per denunciar possibles irregularitats. Els plecs preveuen el règim de modificacions permeses i regulen el procediment de modificació. Subjecció a procediments permesos per la LLCSP. Directora del Departament de Serveis Jurídics i Contractació amb experiència. Seguiment exhaustiu i detallat de l'evolució del contracte. <p>La Direcció Facultativa vetlla per a que les modificacions de qualsevol projecte d'obra, en cas de succeir, siguin necessàries i adequades als supòsits previstos en el plec i en la llei. Al seu torn, el departament responsable del contracte en qüestió i el departament jurídic en tenen un control específic, estan en mans d'aquest últim la validació de qualsevol modificació.</p> <p>Els controls es duen a terme i s'ha comprovat que s'executen.</p> <p>Les modificacions del contracte que varin l'acord original més enllà d'uns límits preestablerts (quant a l'import i a la durada) compten amb autorització prèvia.</p> <p>Les persones que duen a terme les verificacions dins de l'autoritat de gestió estan degudament qualificades i formades, i assisteixen a cursos d'actualització sobre detecció de fraus.</p> <p>Es duu a terme una segona revisió detallada d'una mostra de les verificacions realitzades per la direcció per garantir que han estat realitzades d'acord amb les directrius i les normes pertinents (intervenció).</p>			El risc és parcialment comprès, extrem que es desprèn de la contundència de les respostes dels qüestionaris rebudes i fet que es manifesta amb les diferents línies de control implementades. Tanmateix, cal recordar que la primera barrera de control està composta per figures externes que no formen part del personal laboral de BIMSA i que aquestes no estan subjectes al sistema de compliment normatiu implementat a l'entitat pel que no és possible detecció de suborns o conflictes d'interès en el seguiment del contracte.		
MAPA FINAL SITUACIÓ ACTUAL					ALT
			2,50	2,50	3,47
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC		
MAPA DEFINITIU PLA D'ACCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> Valorar que els responsables immediats de BIMSA sobre les obres formin part del personal propi de bimsa i no extern. Signatura de DACIs per qui intervé en seguiment i modificacions del contracte. Formació en l'ús de la bústia ètica per denunciar possibles irregularitats. Formació en el risc al personal exposat Implementació de banderes vermelles en execució Establiment seguiment periòdic de contractes mitjançant llistat de comprovació <p>Valor de la reducció:</p>		<ul style="list-style-type: none"> Seguiment eventual contractació com personal propi de responsables immediats de les obres Comprovar signatura DACIs Comprovar formació en el risc i ús bústia ètica Control banderes vermelles Comprovar ús de llistats de comprovació en seguiment del contracte <p>Risc que amb el pla d'actuació hauria de situar-se fàcilment en un nivell inferior a 3 (baix) en un exercici.</p>		BAIX
		0,50			2,97

14. Risc E3. Subcontractacions i pròrrogues

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQÜÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC Execució 3	Article 422. (suborn)	Incompliment d'un procediment de concurs obligatori	Direcció facultativa			
NÚMERO 13	Article 436. b (frau - CONTRACTACIÓ)	Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Direcció Prevenció Riscos Laborals d'Obres (Seguretat i Salut)			
E3- Subcontractacions i pròrrogues		Modificació del contracte existent	Director Tècnic d'Edificació			
			Director/a de Serveis Jurídics i Contractació			
			Directors de Departament (Tots)			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	Es prorroguen contractes, especialment menors per tal d'afavorir un licitador i impedir que es realitzin sistemes competitiu de licitació. Es permet o no es controla la subcontractació.	El risc es materialitza en diferents situacions, essent la més habitual i coneguda la pròrroga dels contractes menors. No per habitual deixa de ser perillós, o un risc evident, atenant que amb o sense corrupció o frau, s'altera, modifica i es frustra l'aplicació de la Llei de Contractes i amb ella hi ha entrada bona part de les corrupteles en la contractació pública. No consten mitjans per detectar els conflictes d'interès de les persones que participen en la proposta o preparació de qualsevol modificació contractual o bé les que tenen ascendència jeràrquica o funcional sobre aquelles. És possible que s'acceptin modificacions de facto de l'objecte del contracte o de les condicions d'execució. És possible aprovar pròrrogues del contracte innecessàries o injustificables. És possible que s'aprovin contractes complementaris injustificats o irregulars No exigir responsabilitats als servidors públics que incorren en pràctiques irregulars, fraudulentos o corruptes, o en facilitar la seva materialització.	Tot i que és un risc d'alta probabilitat, de les respostes dels qüestionaris es desprèn que a BIMSA no es manifesta en un nivell elevat. No per això deixa de ser un risc que cal tenir molt present i de possible comissió imprudent i sense mala fe, el que no suposa una atenuació del risc i la seva probabilitat, ans al contrari, doncs el fa augmentar. Les àrees afectades pel risc ho són pràcticament totes atenant l'ús generalitzat de la contractació menor.	Els impactes apareixen en les seves tres modalitats. Operacionalment greu per les persones afectades, processalment de fàcil instrucció i apreciació jurídica. Reputacionalment força greu en l'organització.	Molt ràpids els tres impactes una vegada apareix el fet o aquest es coneix. Processalment ràpid atenant la instrucció senzilla. Reputacional i operacionalment ràpids especialment en supòsits d'actuació dolosa de les persones empleades públiques implicades.	MOLT ALT
		5,00	4,25	5,00	4,50	4,69
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC			TOTAL
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL	La comprensió del risc és deguda en quant a les pròrrogues i modificacions dels contractes, així com en la vessant de subcontractació. No obstant això, no existeixen controls o mesures per prevenir el conflicte d'interessos respecte dels membres de la Direcció Facultativa i les assistències tècniques, els quals constitueixen la primera línia de control del risc.				ALT
	<ul style="list-style-type: none"> Control i publicació de la contractació menor amb caràcter trimestral. La subcontractació es fa conforme la LLCSP i només respecte parts específiques. Es disposa d'un llibre de subcontractacions que porta el coordinador de Seguretat i Salut. Es disposa d'una guia de realització de pròrroga en la contractació pel Departament d'Administració de BIMSA. Subcontractació degudament documentada. Necessitat de justificació tècnica de les pròrrogues, tramitades previ informe favorable de la Direcció Facultativa, controlades pel departament executor i el Departament Jurídic i de Contractació. <p>Els controls són deguts i es revisen.</p> <p>Les modificacions del contracte que varin l'acord original més enllà d'uns límits preestablerts (quant a l'import i a la durada) compten amb autorització prèvia.</p>	2,50	2,25	3,53		
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ	<ul style="list-style-type: none"> Mantenir protocols actuals Establiment sistema de supervisió i control pròrrogues i subcontractacions en contractes menors (llistat de comprovació) per les persones de l'àrea gestora Formació en gestió i seguiment de contractes menors al personal exposat Protocol escrit per al control de subcontractació (implementació llistat de comprovació o check list) 				ALT
	Valor de la reducció:	0,50		Risc que amb la implementació dels nous controls hauria de situar-se en un nivell baix (3,00).		3,03

15. Risc E4. Pagaments irregulars i indeguts

TIPUS/ N° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC				
RISC Execució 4	Article 432. (malversació administració deslleial)	Doble finançament	Direcció facultativa				
NÚMERO 14	Article 433 bis. (malversació falsedat)	Preus incomplets	Directors de Departament (Tots)				
E4- Pagaments irregulars i indeguts		Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions	Director/a d'Administració Director/a d'Inversions Director/a de Serveis Jurídics i Contractació				
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)							
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL	
RISCOS INHERENTS	Es poden realitzar pagaments indeguts o irregulars en l'execució del contracte per mala fe o manca de control en la gestió.	El risc es pot materialitzar de formes diverses, les anomenades conseqüències apareixen des de la més dolosa, com ho és la de l'acord maliciós entre contractista i persona responsable pública, en que concorre el frau (falsedat) i la corrupció (acord de voluntats), fins a la que apareix per manca de control i de deguda fiscalització. Manca de control als circuits de pagaments dels contractes, possibles dobles facturacions o pagaments. És possible autoritzar pagaments irregulars o fraudulents. Es pot falsificar la documentació, de manera que sembli que s'ha incorregut en aquest tipus de costos durant el termini d'execució. Es pot també falsejar sabent les descripcions de les tasques realitzades pel personal, a fi d'aconseguir que s'admetin els costos reclamats. Manca de revisió o control degut a les execucions d'obres o dels béns o serveis que es presten.	Les probabilitats deriven de supòsits no dolosos, és a dir, imprudents, la qual cosa atenua la probabilitat. Les àrees afectades ho són especialment les d'administració, comptabilitat i inversions. Cal afegir que no consten antecedents.	A tenent la manca de dol, els impactes concurren de forma més atenuada sobretot pel que fa als impactes reputacional i operatiu. Processalment la instrucció no seria complicada i, per tant, l'impacte concorre amb més virulència.	Es riscos adopten velocitats diverses ja que operacionalment seria lenta donada la manca de dol que comportaria una reacció prudent i meditada. Processalment seria ràpid i reputacionalment la velocitat s'atenua.	ALT	
		4,25	2,75	3,50	3,00	3,38	
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC			TOTAL	
MAPA FINAL	SITUACIÓ ACTUAL		COMPRESIÓ DEL RISC			BAIX	
	<ul style="list-style-type: none"> _ Es comprova de forma prèvia als pagaments que els treballs han seguit els procediments de contractació establerts. _ Es sol·liciten els certificats bancaris originals als adjudicataris. _ La factura s'acompanya de la certificació d'obra emesa per la Direcció Facultativa i la relació valorada dels treballs executats. _ No consta que s'avancin pagaments. <p>Els protocols es duen a terme i es revisen.</p> <p>Les modificacions del contracte que varïin l'acord original més enllà d'uns límits preestablerts (quant a l'import i a la durada) compten amb autorització prèvia.</p> <p>Les persones que duen a terme les verificacions dins de l'autoritat de gestió estan degudament qualificades i formades, i assisteixen a cursos d'actualització sobre detecció de fraus.</p>		El risc és comprès si bé el personal exposat manifesta que no existeixen mesures per a controlar conflictes d'interessos respecte les persones que emeten la certificació d'obra necessària pels pagaments de les contractacions. Cal recordar que tothom qui intervé, també en execució i pagament, ha de trobar-se lliure de qualsevol conflicte d'interès. El personal és conscient del risc i és mostra contundent en les respostes als qüestionaris, defensant que el sistema de pagament de l'organització compleix amb les previsions normatives vigents.				2,50
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL	
MAPA DEFINITIU	PLA D'ACCIÓ		PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			BAIX	
	<ul style="list-style-type: none"> _ Mantenir protocols actuals _ Declaracions d'absència de conflicte d'interès en execució (DACI). _ Formació en el risc al personal exposat. <p>Valor de la reducció:</p>		<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar signatura DACIs _ Comprovar manteniment i compliment dels protocols existents <p>Risc que ha de situar-se en un nivell baix, al voltant de 2,50, en dos exercicis.</p>				0,25

16. Risc E5. Responsabilitats en incompliments

TIPUS/ N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC	Execució 5	Declaracions falses dels sol·licitants	Director Tècnic d'Edificació			
NÚMERO	15	Falta d'entrega o de substitució de productes	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació			
E5- Responsabilitats en incompliments	Article 432. (malversació administració deslleial) Article 433 bis. (malversació falsedat)	Procés de certificació de la despesa incomplet o inadequat	Direcció facultativa			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALITZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	No es reclama per part de l'organització, en cas d'incompliment de contracte les responsabilitats establertes legal o contractualment, donat que existeix algun tipus d'acord o de favor ocult.	El fet es pot materialitzar per la corrupció existent en l'execució del contracte que, viciat des de l'inici, contracte simulat, o bé en la seva evolució, comporta que per part de l'ens públic no s'actui conforme a la llei establerta o contracte, tot perjudicant i, per tant, malversant els cabals públics.	Es tracta d'un dels riscos tradicionals en la contractació. A més a més, la manca de control en l'execució també s'ocasiona per la absència de reclamació de responsabilitats en el cas de males o indègudes execucions amb motiu d'una espècie de mal entesa ètica pública. La possible implicació de funcionaris en les execucions indègudes fa que no s'executin les reclamacions. Concorre sempre de forma dolosa pel fet de no reclamar tant als interns com als externs. Les àrees afectades ho són totes, si bé les més exposades són les de manteniment i infraestructures, més que les de contractes de serveis.	Els impactes concorren en les tres vessants. Tots tres operen en un nivell alt: processalment opera amb força donat que es tracta d'un fet instruït habitualment; reputacionalment catàstròfic per aquell qui no efectua la reclamació i, operativament, la persona implicada és apartada del càrrec i se li poden exigir responsabilitats.	Les tres velocitats són elevades. Processalment és automàtica, reputacionalment ràpida per la pèrdua de cabals públics i operacionalment força ràpida donat que les persones afectades se'ls exigeix ràpidament responsabilitats i apartarà de l'àrea.	MOLT ALT
	Manca de revisió o control degut a les execucions d'obres o dels béns o serveis que es presten. Auditories o controls finals de contractació insuficients. No hi ha sistema de detecció dels conflictes d'interès de les persones que participen en la supervisió de l'execució o dels que tenen ascendència jeràrquica o funcional sobre aquests. No s'han detectat incompliments en l'execució de la prestació o de les condicions d'execució pactades. No exigir les responsabilitats legalment previstes als adjudicataris per incompliments de la normativa de contractació o dels plecs	4,00	3,50	5,25	5,00	4,44
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC			TOTAL
MAPA FINAL	<ul style="list-style-type: none"> El personal exposat exigeix responsabilitats en cas de no compliments de les obligacions per part dels adjudicataris. Inclusió en els plecs del règim de responsabilitats en cas d'incompliments, amb inclusió de penalitzacions. Incoació d'expedients de resolució per incompliment de contractes. Exigència d'aval als adjudicataris i la seva posterior execució en cas d'incompliments. Es disposa de Codi Ètic. Es disposa de bústia ètica per a denunciar possibles irregularitats. 		Comprensió del risc molt deguda pel personal exposat, s'han facilitat exemples de supòsits de reclamació i com s'efectuen els controls i reclamacions en cas d'incompliments de contracte.		ALT	
	Els controls són deguts i s'han comprovat.		1,75		1,75	3,09
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL
MAPA DEFINITIU	<ul style="list-style-type: none"> Implementació banderes vermelles quant a possibles conflictes d'interès, suborns, frau i corrupció Control d'incompliments i reclamacions per incompliments per AC 		<ul style="list-style-type: none"> Mantenir protocols existents Comprovar implementació banderes vermelles Control i anàlisi per AC dels possibles incompliments i reclamacions 		BAIX	
	Valor de la reducció:		0,25		Risc molt elevat en el mapa de riscos inicial que amb protocols existents i els nous protocols ha de situar-se en un nivell baix, idealment 2,50.	2,84

17. Risc E6. Sobreestimacions en execucions

TIPUS / N ° RISC	CONSEQUÈNCIES PENALS	RISCOS RELACIONATS	ÀREA/DEPARTAMENT DEL RISC			
RISC Execució 6	Article 433 bis. (malversació falsedat)	Manipulació de les reclamacions de costos	Direcció facultativa			
NÚMERO 16	Article 432. (malversació administració deslleial)	Falta d'entrega o de substitució de productes	Director Tècnic d'Edificació			
E6- Sobreestimacions en execucions		Sobreestimació de la qualitat o de les activitats del personal	Director/a de Serveis Jurídics i Contractació			
			Director/a d'Inversions			
			Directors de Departament (Tots)			
Barcelona d'Infraestructures Municipals, S.A. (BIMSA)						
MAPA INICIAL	SUPÒSIT DE FET	MATERIALIZACIÓ DEL FET	PROBABILITAT	IMPACTE	VELOCITAT	TOTAL
RISCOS INHERENTS	Es produeixen canvis en la qualitat, quantitat o especificacions dels béns i serveis del contracte que es desvien del document de licitació (plec de condicions, especificacions tècniques, etc.).	Risc que es produeix en la fase final del contracte i que es relaciona amb el frau, la corrupció i conflicte d'interessos. Es materialitza en la incorrecta execució del contracte i, conseqüentment, la manca de control en l'execució de les qualitats, quantitats o especificacions dels béns i serveis del contracte que ocasiona el risc. Disposar de personal tècnic propi -no subcontractat ni extern- és bàsic per al control de tots supòsits en l'execució. No s'avaluen degudament els canvis de comandes o qualitat. Manca de revisió o control degut a les execucions d'obres o dels béns o serveis que es presten. Auditories o controls finals de contractació insuficients. Acceptar increments de preus irregulars o injustificats. Reconèixer com a executat o lliurat (mitjançant certificació o qualsevol altra fórmula equivalent de conformitat) una cosa que no es correspon amb la realitat.	La probabilitat de materialització del risc és sempre alta. Acostuma a concórrer en contractes complexos d'obres o serveis. La manca de personal en les AAP o ens públics sempre fa que el risc augmenti. Les formes poden ser tant doloses com imprudents, fet que augmenta la probabilitat.	L'impacte concorre de forma important en les tres vessants. Reputacionalment i operacionalment greus, donat que afecta a les persones implicades i a l'organització públicament. Processalment també greu ja que es produeix un perjudici a l'administració a favor de tercers contractistes, suposant una afectació al patrimoni públic. Concorreria per tant en concurs de varis delictes públics, que comportaria una instrucció intensa.	La velocitat dels impactes operacional i reputacional és extrema donada la publicitat dels fets que afecten a cabals públics. Processalment és lenta, sense arribar a la passivitat, atenent la necessària instrucció penal i la repercussió mediàtica.	
		4,50	5,00	5,00	4,25	MOLT ALT
CONTROLS EXISTENTS I VALORACIÓ			COMPRESIÓ DEL RISC			TOTAL
MAPA FINAL	<ul style="list-style-type: none"> _ Compliment de la llei de contractes pel què fa als responsables del contracte _ Seguiment de l'execució del contracte per l'àrea responsable. _ Laminació deguda de les valoracions dels contractistes per part de la direcció facultativa. _ Comprovació de les partides i medicions en relació a la seva efectiva execució. 		La comprensió del risc és força deguda ja que, tot i que no es refereix a l'existència d'un protocol o mesura per a la detecció de sobreestimacions de qualitat o costos, de les respostes del qüestionari es posa de manifest rotunda i coincidentment que no consten supòsits o antecedents d'aquest risc. Per tant, el protocol en bona part no és altre que el bon funcionament i bon fer del personal, les persones exposades al risc es troben doncs en posició de detectar les situacions de risc, protocol que no sempre serà suficient.			
	Els controls es realitzen i es comproven. Les persones que duen a terme les verificacions dins de l'autoritat de gestió estan degudament qualificades i formades, i assisteixen a cursos d'actualització sobre detecció de fraus.					ALT
			2,25			3,47
NOUS CONTROLS - PROPOSTES DE MILLORA / VALOR DE LA REDUCCIÓ DEL RISC			PLA D'ACCIÓ I SEGUIMENT / OBJECTIU ESTRATÈGIC			TOTAL
MAPA DEFINITIU	<ul style="list-style-type: none"> _ Formació del personal exposat a tasques de control tècnic (manteniment, contractació, etc.). _ Implementació check list en validació de contractes (qualitat, quantitat, especificacions) _ Control ex post per Àrea o Departament de Control (AC) 		<ul style="list-style-type: none"> _ Comprovar formació en el risc al personal exposat a tasques de control tècnic _ Comprovar implementació check list validació de contractes _ Anàlisi controls efectuats per AC 			
	Valor de la reducció:		Risc que amb els controls proposats ha de rebaixar-se a un nivell òptim BAIX (2).			BAIX
			0,50			2,97

18. Riscos en format taula

NÚMERO	DESCRIPCIÓ	MAPA INICIAL RISC INHERENT QUALIFICACIÓ	MAPA FINAL SITUACIÓ ACTUAL QUALIFICACIÓ	MAPA DEFINITIU PLA D'ACCIÓ QUALIFICACIÓ
1	P1- Frau i contractes innecessaris	3,44 ALT	2,78 BAIX	2,28 BAIX
2	P2- Relacionats amb corrupció	4,31 MOLT ALT	3,41 ALT	2,91 BAIX
3	P3- Frau en procediment, plecs i concurrència	3,94 ALT	3,03 ALT	2,53 BAIX
4	P4- Pactes col·lusoris i subcontractació	3,25 ALT	3,06 ALT	2,56 BAIX
5	P5- Filtracions i privilegis	4,44 MOLT ALT	3,41 ALT	2,91 BAIX
6	P6- Adjudicacions directes	4,88 MOLT ALT	3,88 ALT	3,38 ALT
7	A1- Pràctiques anticompetitives	3,38 ALT	3,00 ALT	2,50 BAIX
0	A2- Exclusions esbiaixades	1,00 REMOT	1,00 REMOT	0,75 REMOT
8	A3- Valoracions subjectives esbiaixades, frau en meses	4,75 MOLT ALT	3,56 ALT	3,06 ALT
9	A4- Irregularitats i falsedats en meses	3,44 ALT	2,78 BAIX	2,53 BAIX
10	A5- Corrupció en meses	3,38 ALT	2,94 BAIX	2,44 BAIX
11	E1- Prestació diferent	4,00 MOLT ALT	3,19 ALT	2,44 BAIX
12	E2- Modificacions indegudes, irregulars, frau en execució	4,44 MOLT ALT	3,47 ALT	2,97 BAIX
13	E3- Subcontractacions i pròrrogues	4,69 MOLT ALT	3,53 ALT	3,03 ALT
14	E4- Pagaments irregulars i indeguts	3,38 ALT	2,88 BAIX	2,63 BAIX
15	E5- Responsabilitats en incompliments	4,44 MOLT ALT	3,09 ALT	2,84 BAIX
16	E6- Sobreestimacions en execucions	4,69 MOLT ALT	3,47 ALT	2,97 BAIX
17	ESCALA- MÀXIMA-MOSTRA	6,00 EXTREM	6,00 EXTREM	6,00 EXTREM

19. Riscos en format gràfic

